

Érem.Som.Serem

Desembre 2013

TRES-CENTS ANYS DELS FETS DEL 1714

Recordant la nostra història amb la mirada posada al futur

Artur Mas,
President de la Generalitat de Catalunya

**"Farem del Tricentenari l'oportunitat
d'escriure el nostre propi futur"**

Pàgina 2

Entrevista a Miquel Calçada,
comissari de la commemoració

**"Desitjo que els ciutadans es facin
seva aquesta commemoració"**

Pàgines 4 i 5

Agenda d'actes 2014

Una commemoració per a tots els públics

Pàgines de 6 a 8

Josep M. Mestres, Jordi Camí, Perejaume...

Les veus del Tricentenari

Pàgines de 5 a 11

Érem. **Som.Serem**PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA: **ARTUR MAS I GAVARRÓ**

Farem del Tricentenari l'oportunitat d'escriure el nostre propi futur

Quan falten pocs dies per a l'inici de la commemoració nacional dels fets històrics del 1714 es van revelant progressivament els detalls dels actes que conformaran el programa. Un programa que estarà a l'altura de les expectatives de la ciutadania i de les exigències d'un Govern que –atenent el mandat del Parlament– considera aquesta commemoració un projecte estratègic per al país. Ho fem així perquè no és una efemèride qualsevol.

No ho és pel que va significar aleshores. Els fets històrics que van succeir entre el 1707 i el 1714 tenen un impacte innegable en la nostra història moderna i contemporània; tant, que la sobirania perduda encara no l'hem recuperada plenament avui en dia.

La Guerra de Successió va ser, abans que cap altra cosa, un conflicte global. És cert. Però no ho és menys que el fenomen admet una lectura en clau catalana, aleshores i ara. No només vam ser-ne l'escenari decisiu, sinó que els catalans de l'època van prendre-hi part de manera especialment activa. Per què ho feien?

Aquella guerra no fou per als catalans una guerra successòria sinó un xoc de mentalitats. La seva motivació real en el conflicte fou la voluntat explícita de preservar els costums, les institucions, les lleis i la llengua propis davant l'intent uniformitzador sota l'hegemonia castellana que representava l'opció borbònica. I encara ens dolem de les seqüeles de la desfeta.

És de justícia recordar amb rigor aquests fets i reconèixer la capacitat de resistència dels que ens han precedit en la defensa de la nostra identitat. Commemorar –amb la mateixa dignitat i normalitat que ho fan tots els països del món– és l'objectiu evident d'aquest Tricentenari. Però s'equivocarà qui pensi que és l'únic.

Perquè els tres-cents anys dels fets del 1714 tampoc són una efemèride qualsevol per la seva coincidència amb una nova conjuntura que pot ser històrica. La cruïlla del 2014 ens ofereix l'oportunitat de mirar enrere i recordar una història que sovint ens han escrit altres. Però també ens ofereix la possibilitat, més estimulante, de fixar la mirada en el nostre futur i contribuir, entre tots, a escriure'l. Si la història l'escriuen els vencedors, convertim-nos en vencedors.

És en aquesta clau que cal entendre el Tricentenari. Massa sovint, les urgències de tot tipus no ens permeten aturar-nos a reflexionar sobre el nostre futur. Però cal fer-ho si no es vol estar sempre a mercè d'un futur que altres decidiran per nosaltres.

Foto: Pedro Madueño

“
Es de justícia
recordar amb rigor
els fets de 1714 i
reconèixer la
capacitat de
resistència dels que
ens han precedit”

“
Si no som capaços
de definir un futur
atractiu per a tots
els catalans,
la nostra identitat
s'esvairà”

Quin ha de ser el model educatiu de la Catalunya del demà? En quines iniciatives culturals i simbòliques es manifestarà la catalanitat? Quins sectors econòmics han de liderar la nostra recuperació? En quines tecnologies el país pot situar-se a l'avantguarda del món? Quin paper volem tenir en el concert internacional? Tenim les preguntes, que no són pas menors, i ara volem respostes, que mereixeran tot el talent i la reflexió.

Esperem que el Tricentenari serveixi per habilitar espais perquè aquest debat col·lectiu, aquest diàleg cívic, es produeixi i fructifiqui.

El talent sempre l'hem tingut –som un país creatiu i inquiet–. Ara, a més, és el moment. El Tricentenari ha de ser una crida al teixit social de tots els racons del país, una invitació a agafar-ne les regnes i posar l'accent cívic a la commemoració. La dificultat dels reptes que afrontem reclama el concurs del conjunt de la ciutadania per superar-los amb èxit.

La commemoració dels fets del 1714 és una obligació contreta amb la ciutadania i amb la història. Però volem que sigui també una eina útil al

servei de la ciutadania i que ens permeti escriure el nostre propi futur.

Reimaginar, cohesionar i projectar Catalunya són també objectius d'aquest Tricentenari. I són un compromís inequívoc d'aquest Govern, en la mateixa mesura que haurien de ser-ho de qualsevol que escolti la ciutadania a qui es deu.

Són indestriables, doncs, el nostre esdevenidor i el nostre passat. I a la inversa. Si no som conscients del llegat dels catalans que ens van precedir, la nostra diagnosi serà errada i, en conseqüència, també ho serà qualsevol escenari que se'n desprengui. I si no som capaços de definir un futur atractiu per a tots els catalans d'avui i els del demà, la nostra identitat llanguirà i s'esvairà, indistingible.

Aquí és on rau la pertinència de la celebració del Tricentenari, que ha de ser el nexa entre passat i futur. Ha de ser l'espai on enfortir els llaços de la nostra identitat compartida i, al mateix temps, on tots puguem participar en el disseny del nostre futur. Avui, tres-cents anys després, el futur és a les nostres mans.

COMMEMORAR, REIMAGINAR, COHESIONAR I PROJECTAR, ELS SEUS OBJECTIUS

Una commemoració que trenca tòpics

El Tricentenari impulsat per la Generalitat no es constreny als límits del record històric sinó que presenta un projecte ampli i complex, adreçat a tots els públics

Deixeu de banda qualsevol prejudici que poguéssiu tenir respecte a la commemoració dels fets del 1714. Molt probablement esteu equivocats de cap a peus. La bona notícia, però, és que, un cop superat el sotrac inicial, el projecte supera les expectatives que s'hi tinguessin dipositades. Evidentment, el Tricentenari recordarà els fets històrics del 1714 (la Guerra de Successió i el seu temps en general i el setge de Barcelona en particular), que són la seva raó de ser. Però, si fem cas dels objectius manifestos de la commemoració, això només en serà una quarta part. Les altres tres (reimaginar, cohesionar i projectar) són les convidades sorpresa en aquesta festa cívica.

El Tricentenari, i així ho afirma el seu comissari, Miquel Calçada, sempre que en té ocasió, pretén convertir-se en una oportunitat per reimaginar la Catalunya del futur en alguns dels seus aspectes més rellevants. Quin ha de ser el model educatiu català per a les noves generacions? Quina fesomia ha de tenir l'economia catalana postcrisi? Quin paper pot tenir Catalunya en un món competitiu i hiperconnectat? A quinze dies vista de l'inici de la commemoració, l'únic que és clar són les preguntes. Perquè les respostes a qüestions de tanta profunditat només poden ser col·lectives, meditades i inclusives. I amb aquest propòsit es convoca tots els catalans a participar activament en els espais de reflexió i debat que el Tricentenari anirà generant al llarg del 2014. Uns espais que, per fer abastable l'amplitud del programa d'actes, s'han agrupat temàticament en set eixos estratègics que ordenen la narració i posen l'accent en els seus aspectes fonamentals. I, d'aquests, de nou, uns –actes institucionals, cultura– són més previsibles que no pas d'altres –pensament o economia–. I una última sorpresa: l'eix de projecció internacional, que replica, a escala, el Tricentenari a les principals ciutats del món.

1 ACTES INSTITUCIONALS

El vessant més solemne del Tricentenari. S'hi concentren els pocs esdeveniments de caràcter marcadament institucional que ofereix un programa amb un clar accent cívica. Pocs però molt significatius: l'acte inaugural el proper 11 de gener a la Seu Vella de Lleida –una picada d'ullet a la primera ciutat catalana que va caure en mans borbòniques–, l'acte de cloenda a finals del 2014 i, entremig, la Diada. Encara que la commemoració s'allargarà durant tot el 2014, l'imaginari popular té marcat al calendari l'Onze de Setembre en vermell. La coincidència dels 300 anys exactes de la caiguda de Barcelona amb el clam majoritari de la societat civil fan que la propera Diada sigui més esperada que cap altra de les que l'han precedit.

2 PENSAMENT

Probablement, l'àmbit més sorprenent de tot el Tricentenari. A banda dels congressos històrics internacionals per recuperar amb rigor els fets de la Guerra de Successió, tan necessaris com previsibles, destaquen amb força dos actes de l'eix: el Congrés de Prospectiva i el Fòrum Internacional d'Educació i Tecnologia. El primer portarà per primera vegada a Catalunya i al sud d'Europa experts mundials en una disciplina –encara desconeguda aquí– que vol generar escenaris possibles de futur a mitjà termini en temàtiques estratègiques com la tecnologia i el seu impacte social. El segon serà l'espai de trobada de figures internacionals del món de l'educació per analitzar l'impacte de la tecnologia en el procés educatiu, un àmbit en què Catalunya està a l'a-

vantguarda. L'eix de pensament és la traducció pràctica de l'objectiu ambiciós de la commemoració de “reimaginar” el futur de Catalunya.

3 CULTURA

En una commemoració que celebra la persistència de la identitat catalana i la seva projecció futura no podia faltar-hi un programa a l'entorn de la cultura, que és on la catalanitat –els seus símbols, els seus valors– es manifesta de manera més evident. L'eix més voluminós del Tricentenari per nombre d'actes no és només un exercici de memòria sinó que ha aconseguit imprimir-li un gir inesperat i acollir activitats de totes les disciplines artístiques des d'una perspectiva contemporània. Entre les primeres, *300 Onzes de Setembre*, al Museu d'Història, o la retrospectiva d'Antoni Viladomat, el pintor per excel·lència del segle XVIII català. Entre les segones, *Mareperlers i ovaladors*, de Perejaume, al MNAC, que cerca la connexió entre la tradició i l'avantguarda artística catalana, o *L'artista, la història, el futur*, un exercici d'imaginació del futur des de l'art contemporani al MACBA. Un programa tan sòlid com ampli que exigeix una capbussada pacient en l'agenda d'actes previstos per al 2014.

4 FESTIU, PARTICIPATIU I SIMBÒLIC

No tot el Tricentenari ha de ser debat i reflexió; la commemoració també tindrà un vessant lúdic que l'aproximarà al conjunt de la ciutadania. L'eix dona cabuda a un seguit d'activitats diverses que tenen com a punt en comú la seva vocació participativa. Catorze concerts aprofitaran el marc dels principals festivals del país al llarg del 2014 per

mostrar el moment dolç que travessa el panorama musical català en tots els estils. A les 366 biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Públiques de Catalunya els lectors d'arreu del país podran gaudir d'exposicions itinerants sobre el 1714 o participar en una Viquimarató, editant continguts de la Viquipèdia en un nou exemple de la cruïlla entre passat i futur que és aquest Tricentenari. També forma part d'aquest eix una de les activitats més simbòliques de tot el programa i que més ressò ha obtingut fins avui: la plantació d'un roure a la muntanya de Montserrat amb terra de tots els municipis catalans.

5 ENSENYAMENT

En un moment en què cal reivindicar el model educatiu català, tan singular com reconegut, el Tricentenari pren partit a favor de la comunitat educativa dotant-la de recursos per millorar l'ensenyament i la comprensió de la pròpia història, concretament del capítol de la Guerra de Successió. L'eix agrupa un petit nombre d'actuacions que es concentraran als centres d'ensenyament, com a símbol de la continuïtat entre passat, present i futur. En un entorn, l'escola, on es produeix nou coneixement i es fomenta el talent de les noves generacions. I on també es transmeten valors col·lectius a través d'accions com la massiva volada d'estels que es preveu a les escoles catalanes en el marc de la Jornada de les Llibertats i els Drets Humans.

6 PROJECCIÓ INTERNACIONAL

Durant la Guerra de Successió, que no va ser altra cosa que un

dels primers conflictes globals, els catalans austriacistes defensaren la seva causa a les cancelleries europees a través d'opuscles que es conegueren amb el nom de *The case of the Catalans*. Avui, tres-cents anys després, l'interès per Catalunya i el que hi passa ha reviscolat, a Europa i més enllà. Conscients d'aquest interès, els promotors del Tricentenari han fet una selecció dels elements més exportables de la catalanitat –de Miró a Fontcuberta passant pels germans Roca– per mostrar-los al món. I, a través d'ells, convertir el Tricentenari en un vehicle per portar a les principals ciutats del món els actius –la creativitat, el talent, el caràcter emprenedor– que Catalunya pot oferir a un món cada vegada més competitiu.

7 ECONOMIA

La prova que les intencions d'aquest Tricentenari no són retòriques és la inclusió d'un àmbit dedicat en exclusiva a l'economia. Un gest necessari, en el context actual, però sorprenent en una commemoració que alguns preveïen històrica. És cert que algunes activitats ressegueixen el pes d'alguns sectors econòmics des del 1714 fins a l'actualitat (com l'exposició *300 anys de moda a Catalunya* o *L'artesanía, un pilar econòmic el 1714, en el marc de la Setmana de l'Artesania de Catalunya*), però el centre de gravetat de l'eix és en un conjunt d'actuacions que volen fer visible el dinamisme econòmic de la Catalunya d'avui i, sobretot, projectar la Catalunya de demà. Quines idees, persones i projectes mouen Catalunya? Quins són els reptes i oportunitats de l'emprenedoria? Quin és l'estat actual de la recerca a Catalunya i quin lloc ocupa al món? Quin impacte econòmic tenen les innovadores indústries culturals catalanes? Totes les respostes, el 2014.

Juli Bonmatí

Érem. **Som.Serem**L'ENTREVISTA: **MIQUEL CALÇADA**

"Desitjo que els ciutadans es facin seva aquesta commemoració"

Alba Fernández i Didac Roig

Miquel Calçada i Olivella (Sabadell, 1965) ens convoca a primeríssima hora del matí al Palau de la Generalitat. Malgrat l'hora, ens rep amb el seu característic aspecte impecable en un despatx que encara fa olor de cafè. A la taula, a tocar de l'ordinador que no deixarà de mirar de reüll mentre duri l'entrevista, piles ben endreçades d'informes que s'intueixen qual-sevol cosa menys decoratius: pàgines lleugerament rebregades per la lectura, línies subratllades, notes als marges. En unes prestatgeries blanques destaquen els volums de Francesc de Castellví i Victus, la popular novel·la de Sánchez Piñol. El Pati dels Tarongers, només a dues passes, és un recordatori constant de la solemnitat de l'empresa, allunyada dels registres amb què fins ara s'havia vinculat. Un recordatori que, com revela aquesta conversa, és del tot innecessari: fer arribar la commemoració dels fets del 1714 a tots els ciutadans de Catalunya s'ha convertit en el repte més gran de Miquel Calçada.

Ja s'ha fet a la idea que es dirigeixin a vostè com a comissari?

[Riu.] Se'm fa estrany, encara. I potser quan m'hi hagi acostumat ja no ho seré. Al cap i a la fi, aquesta és una dedicació que té data de caducitat.

El va sorprendre la proposta del Govern perquè liderés la commemoració?

Sí, no us enganyaré. No m'ho esperava. Però estic molt agraït que es pensés que jo podia estar a l'altura de les exigències d'un projecte com el Tricentenari. Són més de mil actes arreu del país, al llarg d'un any sencer, implicant-hi diversos departaments de la Generalitat, la pràctica totalitat d'institucions del país—des del Parlament fins al consistori de la vila més petita—i bona part de la societat civil treballant-hi colze a colze. Però això només és una conseqüència de la seva importància. El que converteix el Tricentenari en un projecte estratègic per al país és la rellevància de la Guerra de Successió i el seu desenllaç en la nostra història moderna i contemporània. El 1714 és un moment clau perquè explica en bona part com som avui i condiciona, en la mateixa mesura, com podrem ser demà.

Però vostè no és historiador.

No, tothom ho sap. Tinc molt d'interès per la nostra història, en general, i he llegit molt sobre l'època de la Guerra de Successió, en particular, però amb cap vocació acadèmica. Tinc clar que si hagués calgut un historiador no m'ho haurien proposat a mi. I, per tant, que estaven buscant alguna altra cosa quan van fer-ho, una altra manera d'entendre la commemoració que anés més enllà del record estricte

Foto: Rubén Moreno

“
El 1714 és un moment clau que explica en part com som avui i condiciona com podrem ser demà”

“
El Tricentenari, com la Catalunya del demà, o és de tots o no serà”

d'uns fets, que pogués fer arribar el Tricentenari al conjunt de la ciutadania, no només als que estan interessats en la història. De totes maneres, el Tricentenari compta amb l'assessorament dels principals experts en aquest període—encapçalats per Agustí Alcoberro, director del Museu d'Història—, que garanteixen que s'expliqui amb tot el rigor que es mereix.

Se sentia preparat per assumir aquest repte?

Jo no he deixat mai de preparar-me. No per ser comissari del Tricentenari en concret, és clar, però sí per posar-me al servei del meu país quan fos necessari. I quan es va presentar aquesta oportunitat no ho vaig dubtar gaire. No és un moment per a renúncies sinó per fer un pas endavant. L'exigència i les expectatives són molt grans. Tant com el meu compromís i dedicació. I gairebé tant com tot el suport amb què compto: jo en sóc la cara visible, però els treballadors públics d'aquests país hi han posat el coll per

fer-ho possible. L'èxit de la commemoració ho serà gràcies al seu esforç i a la complicitat de la ciutadania.

Quan falten pocs dies per a l'acte inaugural, és el Tricentenari que s'imaginava?

M'ha passat una cosa força curiosa: no és el Tricentenari que m'hauria imaginat abans de ser nomenat, però un any i mig després sí que és el que crec que el país necessita. Suposo que tothom té una imatge al cap de com hauria de ser una commemoració històrica, i també la tenia jo. Però hem volgut donar dues o tres voltes a la idea i aprofitar la commemoració com una oportunitat. Una oportunitat per al record, és clar, però sobretot una oportunitat per reimaginar el país, per repensar-lo en els seus àmbits més rellevants i projectar-lo al món. Recordarem la nostra història i hi donarem valor, per descomptat, però ho farem amb la mirada posada en el nostre futur col·lectiu. Mirant-m'ho ara, entenc que no podria

ser de cap altra manera i estic molt satisfet amb la programació de la commemoració, amb els seus objectius i amb els seus principis.

Diu que és el Tricentenari que el país necessita, però és el que es pot permetre?

Des del primer dia he pensat en el Tricentenari com una inversió, mai com una despesa. He tingut molt clar que havia de servir al país, que havia de ser útil per als ciutadans i espero que les activitats ho reflecteixin. Estan plantejades per traslladar les capacitats i potencialitats del país i posar el seu granet de sorra per atraure talent i inversions i per ajudar a recuperar la nostra autoestima col·lectiva contribuint a superar aquesta situació de crisi. I si posem en context el cost del Tricentenari amb el d'altres commemoracions similars que han succeït recentment en entorns propers, estem clarament per sota de la mitjana. Molt per sota. Tindrem una commemoració austera, és cert, però que estarà a l'altura del que l'efemèride i el país mereixen.

Destaqui alguna activitat del programa.

[S'ho pensa.] Ostres, aquesta sí que és difícil! Totes tenen la seva raó de ser i van dirigides a públics molt diversos, a causa d'aquesta obsessió de fer del Tricentenari una commemoració autènticament inclusiva i transversal.

Mulli's una mica.

No puc, no puc. Més enllà del meu criteri, desitjo que la ciutadania es faci seva aquesta commemoració. Hi ha des de grans congressos, com el de Prospectiva a l'octubre o el Fòrum Internacional d'Educació i Tecnologia a Tarragona al juny, fins a actes simbòlics com la plantació d'un roure a Montserrat amb terra de tots els municipis catalans. Des de concerts de tots els estils musicals que recorreran tot Catalunya dins de la programació dels grans festivals fins a grans exposicions al MACBA, el MNAC o el Museu d'Història de Catalunya. Presentarem la Ruta 1714, que ressegueix els escenaris de la Guerra de Successió per 52 municipis amb una oferta potent de turisme cultural i gastronòmic a l'altura de la Ruta del Císter o la del Romànic. A tot el país, durant tot l'any, estaran passant coses constantment. Jo recomano a tothom que es mirin amb calma l'agenda, que tafanegin al web, que segur que hi trobaran activitats del seu interès.

És una commemoració de consum intern només?

No, en absolut. Per primera vegada a la història, potser des de la Guerra de Successió, el món ens

Perfil

Miquel Calçada és un d'aquells personatges públics que fan honor al tòpic de "no necessita presentació". Com a periodista, és un dels comunicadors més coneguts i reconeguts del país els últims trenta anys, amb una trajectòria molt àmplia als principals mitjans, ja sigui com a conductor, guionista, productor o empresari.

L'any 1983, amb només 17 anys, entrava a formar part del primer equip de professionals que estrenava una Catalunya Ràdio nova de trinca i des d'aleshores no ha parat. Al seu currículum hi ha referències mítiques a la ràdio i la televisió, com *Mikimoto Club*, *Pasta gansa*, *Oh, Bongònia* o *Persones humanes* i, des de darrere les càmeres, *Les aventures del Capità Enciam*. És fundador del Grup Flaix, pel qual va merèixer el Premi Nacional de Radiodifusió l'any 2000. Actualment compagina la seva tasca al capdavant del grup amb la preparació de la nova temporada d'*Afers exteriors*.

Llicenciat en Ciències de la Informació per la Universitat Abat Oliba, la seva inquietud acadèmica ha passat més desapercbuda pel gran públic. Amb estudis universitaris de Dret i Humanitats, és Màster d'Administració Pública i Relacions Internacionals per la Maxwell School de Nova York, l'escola degana en afers públics dels EUA.

L'any 2010 va ser guardonat pel Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN) per la seva defensa dels drets dels pobles.

mira. No és una exageració ni un desig: és una constatació. Podeu fer la prova. Si busqueu referències a Catalunya als grans mitjans de comunicació globals hi trobareu alguns fets aïllats: Pau Casals, els Jocs Olímpics, les victòries del Barça. Però aquesta tendència va canviar el juliol del 2010 i es va accentuar encara més el setembre de l'any passat. El món es pregunta què passa a Catalunya, hi envien corresponsals, se'n parla a les portades. És la nostra oportunitat per mostrar-los com som, les nostres potencialitats com a país, tot allò que sabem fer ben fet. Per això, dins del nostre programa internacional, instal·larem un aparador a París, Berlín, Nova York o Brussel·les. El Tricentenari ha de ser una eina per projectar Catalunya, en l'espai, fora de les nostres fronteres, i també en el temps, cap al futur.

Insisteix molt en aquesta idea de futur.

És clar! La història ja no podem canviar-la. Tot el que podem fer, que no és poc, és explicar-la amb rigor. Però el que sí que és a les nostres mans –a les de tots, no a les del Tricentenari– és definir un futur desitjable per a Catalunya i els seus ciutadans. Crec que és una idea que queda molt ben resumida en la divisa de la commemoració, "Èrem. Som. Serem", així, sense un punt darrere de "Serem". El que hem sigut i el que som és inqüestionable, i així ho reconeixem. La continuïtat de la identitat catalana, la seva persistència al llarg de tres segles plens de dificultats, és un acte d'heroisme tan gran com la resistència a un setge de catorze mesos. Però el Tricentenari, al cap i a la fi, no deixa de ser un reflex més o menys fidel del nostre futur com a país. És un procés obert, amb múltiples possibilitats, i de nosaltres depèn la direcció que prenguem col·lectivament.

Com hem d'entendre aquesta commemoració en un context de gran efervescència social a Catalunya?

Cadascú té llibertat per entendre-ho com vulgui. Però el Tricentenari no és aliè al moment que estem vivint –on pràcticament tot està en qüestió– sinó que se n'aprofita. Quin moment millor per preguntar-se com volem que sigui l'economia, l'ensenyament o la tecnologia de la Catalunya del futur? M'agradaria que el Tricentenari facilités espais de reflexió i debat en molts àmbits perquè tots -vinguem d'on vinguem i pensem el que pensem- hi participem de manera activa. Al cap i a la fi, el Tricentenari, com la Catalunya del demà, o és de tots o no serà.

AL TERRITORI: COMISSARIS...

Arran de la commemoració dels fets del 1714 també des de les institucions locals, arreu del país, ens hem familiaritzat amb la figura del comissari.

El primer de tots a ser nomenat, l'abril de 2012, fou el conegut periodista i historiador Toni Soler (Figueres, 1965), comissari dels actes commemoratius de l'Ajuntament de Barcelona. Però n'hi ha més.

SITGES.

MARÇAL SINTES

(VILAFRANCA DEL PENEDES, 1967)

El periodista, professor universitari i director del CCCB presideix la comissió local de Sitges. El tret de sortida de la commemoració fou el passat 27 de juliol, quan es complien 300 anys de l'entrada dels borbònics a la vila. Les activitats de la commemoració sitgetana comptaran amb la participació activa del teixit associatiu de la vila.

VALLS.

JAUME PROS

(BARCELONA, 1963)

La primera ciutat del Camp de Tarragona a tenir la seva pròpia comissió ha escollit el comunicador i gestor cultural Jaume Pros com a comissari. Lidera una commemoració que vol recuperar la història d'uns territoris que van viure temps especialment convulsos, quan viles veïnes s'alineaven en bàndols oposats, un enfrontament que va reproduir-se entre les parets del monestir de Santes Creus.

...I COMISSIONS

Des de Cardona fins a Cervera passant per Sort, la Seu d'Urgell o Sant Hilari Sacalm i amb Barcelona al capdavant, molts municipis han dissenyat programes commemoratius propis en ocasió del Tricentenari. Altres, però, han considerat que el Tricentenari era prou important perquè la seva commemoració superés els límits dels consistoris i consells comarcals i hi confluis bona part del teixit cívic i cultural local.

A banda de Sitges i Valls, s'han creat comissions al Bages, el Lluçanès, el Maresme i Osona, i és probable que se'n presentin d'altres les properes setmanes. En la majoria dels casos van ser territoris molt rellevants durant la Guerra de Successió i avui, tres-cents anys després, recorden i recreen l'efemèride, amb un accent clarament històric. Algunes, com la d'Osona, tenen també presència i activitat a la xarxa.

LES VEUS DEL TRICENTENARI

Ferran Estruch i Torrents
Alcalde de Cardona

Cardona, darrer baluard de les llibertats catalanes

L'any 2014 Catalunya commemorarà el Tricentenari de la fi de la Guerra de Successió, una commemoració en la qual Cardona tindrà un protagonisme destacat. Cardona va ser durant la Guerra de Successió una de les viles catalanes més significades en la defensa de la causa catalana. El seu castell va esdevenir un símbol de la resistència a ultrança de les llibertats catalanes durant tot el conflicte i, especialment, durant el setge de 1711 i en la capitulació de la fortalesa el 18 de setembre de 1714, quan tot el país es trobava sota el domini de l'exèrcit borbònic. Per recordar aquests fets històrics i homenatjar els defensors de Cardona i del país, l'Ajunta-

ment cardoní ha bastit un programa d'actes i activitats que se sumen als que la Generalitat de Catalunya ha previst per commemorar el Tricentenari de la Guerra de Successió. Us animem, doncs, a participar en els actes commemoratius del Tricentenari de la fi de la Guerra de Successió a Cardona, a conèixer la nostra història i la història del país, i a formar part d'una commemoració que contribuirà a enfortir i cohesionar el futur de la nostra societat. El Castell de Cardona va ser el darrer baluard de les llibertats catalanes, una fortalesa mai vençuda per la força de les armes, i avui, més que mai, davant els reptes que tenim com a país, aquest és un passat que ens omple d'orgull.

Èrem.Som.Serem

www.tricentenari.cat

Agenda Tricentenari

Exposició itinerant '300 anys després: commemorem el passat, repensem el futur'. De gener a desembre en diversos municipis

Cicle d'exposicions. De gener a desembre a la Casa Museu Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Organitza: Ajuntament de Canet de Mar

Exposició '1714: El català ahir, avui i demà'. De gener a desembre a l'Espai Avinyó - Llengua i Cultura. Organitza: Centre de Normalització Lingüística de Barcelona

'L'any de les portes obertes a la recerca catalana'. De gener a desembre a Barcelona

Cicle de cinema '1714: Història i Identitats'. De gener a setembre a la Filmoteca de Catalunya. Organitza: Filmoteca de Catalunya

Exposició 'Rafael Casanova. Iconografia de l'heroi'. De febrer a desembre al Museu Frederic Marès. Organitza: Museu Frederic Marès. Ajuntament de Barcelona

Exposició '300 Onzes de Setembre. 1714-2014'. Del 18 de febrer al 28 de novembre al Museu d'Història de Catalunya

Cicle de conferències: 'Entre Espanya i Europa: Catalunya 1714'. Del 6 de febrer al 6 de març a Vic. Organitza: Comissió Osona 2014

Exposició itinerant '1714, dibuixant el mite'. De març a desembre a les Biblioteques Públiques de Catalunya. Organitza: Servei de Biblioteques del Departament de Cultura

'Ruta 1714'. A partir del mes de març. Organitza: Agència Catalana de Patrimoni Cultural

Itinerari 'La batalla final'. D'abril a setembre. Organitza: Ficomic i Oficina Tècnica Tricentenari BCN. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona

Exposició 'Salvadoriana. La col·lecció Salvador d'història natural del segle XVIII'. D'abril a desembre a l'Institut Botànic de Barcelona. Organitza: Institut Botànic de Barcelona. Ajuntament de Barcelona

Un Sant Jordi Internacional. Mes d'abril.

Organitza: Institut de les Letres Catalanes

III Congrés Internacional d'Art Romànic: 'Romanesque art: patrons and processes'.

Del 7 d'abril al 11 d'abril al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC). Organitza: Museu Nacional d'Art de Catalunya i British Archaeological Association (BBA)

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

'Escriptors 2.0' i 'Pensem el país des de les biblioteques'.

D'abril a maig a les Biblioteques Públiques de Catalunya. Organitza: Servei de Biblioteques del Departament de Cultura

IV Festival de Pasqua de Cervera.

Mes d'abril, a Cervera. Organitza: Festival de Pasqua de Cervera

'Caminades del Tricentenari'.

6 d'abril a Tortosa, Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona

Exposició 'El pintor Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755)'.

Del 9 al 12 d'abril a diversos museus de Catalunya

Congrés Internacional d'Història 'Els tractats d'Utrecht: clars i foscos de la pau. La resistència dels catalans'.

Del 9 al 12 d'abril al Museu d'Història de Catalunya i al Castell de Cardona. Organitza: Museu d'Història de Catalunya i Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives (IUPF) amb la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona.

Cloenda del Congrés Internacional d'Història de la Guerra de Successió

12 d'abril a Cardona. Organitza: Museu d'Història de Catalunya, l'Institut d'Estudis Catalans i Ajuntament de Barcelona.

Musical 'Onze. Nou. Catorze'.

12 d'abril al Gran al Teatre de la Passió de Cervera

Concert 'Catalunya 1714'.

17 d'abril a la Universitat de Cervera

Concert Francesc Valls.

18 d'abril a l'església de Sant Agustí de Cervera

'Wiki loves Tricentenari'. Mes de maig, a les Biblioteques Públiques de Catalunya. Organitza: Servei de Biblioteques del Departament de Cultura

'Re-set'. Del 15 de maig a setembre. Organitza: Fundació Enric Miralles i Oficina Tècnica Tricentenari BCN

Exposició 'Les músiques dels 1714's'. Del 15 de maig al novembre al Museu de la Música. Organitza: Museu de la Música

Exposició. 'Col·lecció 2014. Anys vuitanta: on comença la història'. Del 15 de maig de 2014 al gener de 2015 al MACBA

Fòrum: 'Reptes i oportunitats de l'emprenedoria'.

XIX Fòrum d'Inversió d'ACCIO. 21 de maig

'Viure lliure. Mosaic mural de Joan Fontcuberta'.

Mes de juny

Organitza: Ajuntament de Barcelona i El Periódico de Catalunya

Música Cantània: 'Rambla Llibertat'. De maig a juny a l'Auditori. Organitza: l'Auditori

Inauguració del Centre d'interpretació Casamata del Castell de Cardona.

Mes de maig, a Cardona. Organitza: Agència Catalana de Patrimoni Cultural

Exposició 'Memòria Gràfica de la Guerra de Successió'. Del 6 de maig al 29 de juliol al Palau Robert

'L'últim Habsburg: música d'òpera a Barcelona'.

14 de maig a l'Auditori. Organitza: l'Auditori

Jordi Savall: 'De la guerra dels Segadors a la pau d'Aquisgrà. 1640-1714-1748'.

24 de maig al Gran Teatre del Liceu. Organitza: Fundació del Gran Teatre del Liceu

Aplec de Sant Sebastià.

17 de maig a Sant Sebastià. Organitza: Comissió Osona 2014

La Batalla de Torredembarra.

17 i 18 de maig a Torredembarra. Organitza: Ajuntament de Torredembarra

'L'artesanía, un pilar econòmic al 1714'.

Del 19 al 23 de maig

Universitat Rovira i Virgili. Tarragona. Organitza: ACCIO

'Setmana de la Internacionalització'.

Del 5 a l'11 de maig a Barcelona. Organitza: ACCIO

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'.

19 de juliol a l'Auditori

XXII Concert de Sant Pau. 24 de gener a Sant Pau de Mar. Organitza: Ajuntament de Sant Pau de Mar

'Arenys de Mar, 1714. Un poble en peu de guerra'. 25 de gener a Arenys de Mar. Organitza: Ajuntament d'Arenys de Mar. Museu d'Arenys de Mar

Música Festival Barnasants i Festival Tradicionaris. 'Homenatge al General Moragues i La Coronela'. 30 de gener a Barcelona

Commemoració de la crema de Prats. Del 5 al 9 de febrer a Prats de Lluçanès. Organitza: Comissió Lluçanès 2014

Congrés internacional 'Catalunya (i els Països Catalans) abans i després de l'Onze de Setembre de 1714'. Del 24 al 27 de febrer a Barcelona. Organitza: Institut d'Estudis Catalans

Diàlegs per al futur 'Indústries culturals i creatives, motors d'innovació i transformació econòmica'. Presentació el 27 i 28 de febrer a Arts Santa Mònica

'La derrotant silenci'. 9 de febrer a Torelló. Organitza: Comissió Osona 2014

'Fets de la Gleva'. 15 de febrer a Les Masies de Voltregà. Organitza: Comissió Osona 2014

El roure del Tricentenari. 2 de març a la Muntanya de Montserrat. Organitza: Patronat de la Muntanya de Montserrat

Conferència 'Barcelona 1714: introducció, causes i conseqüències'. 13 de març al Trade Center Sant Cugat del Vallès. Organitza: Aules d'Extensió Universitària de Sant Cugat

Trobades 'D.O. Europa'. 6, 13, 20 i 27 de març i 3 d'abril al Born Centre Cultural. Organitza: Oficina Tècnica Tricentenari BCN. Institut de Cultura. Ajuntament de Barcelona

Trobada Mundial d'Ombudsmen i Comissionats Lingüístics: 'Drets lingüístics i estats plurilingües'. 19, 20 i 21 de març al Born Centre Cultural. Organitza: Síndic de Greuges de Catalunya, amb la col·laboració de la International Language Commissioners Association

Commemoració del monument al General Moragues. 29 i 30 de març a Arbúcies. Organitza: Ajuntament d'Arbúcies

'Versailles a Barcelona-Any Rameau'. 22 de març a Montseguí. Organitza: Comissió Osona 2014

Commemoració combat de Montseguí. 22 de març a Montseguí. Organitza: Comissió Osona 2014

Musical 'Onze. Nou. Catorze'. 12 d'abril al Gran al Teatre de la Passió de Cervera

Concert 'Catalunya 1714'. 17 d'abril a la Universitat de Cervera

Concert Francesc Valls. 18 d'abril a l'església de Sant Agustí de Cervera

Concert 'Catalunya 1714'. 19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'. 19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'. 19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'. 19 de juliol a l'Auditori

Concert 'Catalunya 1714'. 19 de juliol a l'Auditori

Jornades 'Manresa en època moderna: temps de guerres, temps de barroc'. Mes de març, a Manresa. Organitza: Anxi Comarcal del Bages, Museu Comarcal de Manresa i comissió del Bages

Concert del Tricentenari Festival Jazz Terrassa. Mes de març, a Terrassa

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

Concert del Tricentenari: Festival Ciutat Flamenca. Abril i maig a l'Hospitalet de Llobregat

Concert del Tricentenari: Festival Srenes. Abril i maig a Girona

LES VEUS DEL TRICENTENARI

Josep Maria Mestres
Director artístic

Escoltem les pedres

Sempre recordaré la primera impressió en posar els peus a la Seu Vella de Lleida, en creuar l'imponent claustre i penetrar a la no menys espectacular basílica: una esgarripança. Una esgarripança provocada d'una banda per l'harmonia i la bellesa de l'es-

pai i de l'altra per la constatació de les agressions que ha sofert des del 1707, quan fou convertida en caserna militar per ordre de Felip V, i posteriorment en ser utilitzada com a camp de concentració durant la Guerra Civil, després altra vegada com a caserna militar... Tot plegat fins al 1948, quan s'inicia una etapa de restauració i es restitueix el meravellós conjunt monumental al seu veritable i legítim propietari: el poble, la ciutat de Lleida. L'11 de gener, a la Seu Vella de Lleida, retrem homenatge a una gent que, ara fa tres-cents anys, van lluitar i van donar la vida per preservar els drets i les llibertats del seu país. Serà la commemoració d'uns fets històrics, però també la celebració

del ser, de l'existir com a poble. Sense cofoisme, però reivindicant amb força una cultura i una idiosincrasia particulars: les nostres. Mirarem enrere sense rancúnia, però també sense por. Perquè volem entendre què ens ha passat des d'aquell primer Onze de Setembre heroic i fatídic. I ens hi ajudaran les veus d'una mostra dels nostres creadors *incontables* de tots els temps: Guimerà, Rusiñol, Maragall, Sagarra, Carner, Màrius Torres, Pla, Espriu, Candel, Martí i Pol... Hi posarem la música de l'època (Domènec Terradellas, Francesc Valls, Händel...), però també la d'ara (Josep Prenafeta, Albert García Demestres...), i sentirem com ressona tot plegat a les parets de la Seu Vella de Lleida. I és possible que, si escoltem amb atenció, les pedres

també ens parlin i ens ajudin a trobar els camins d'un futur més just i esperançador.

Agustí Alcobarro
Director del Museu d'Història de Catalunya

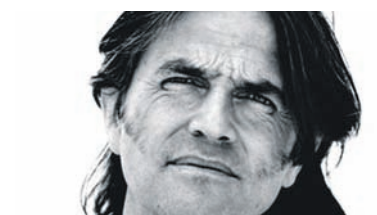
Crònica de 300 diades

El 1714 assenyalava un punt d'inflexió en la nostra història: la fi de l'estat català, però també l'inici de la lluita per la recuperació de la

nostra llibertat nacional. Al Museu d'Història de Catalunya, el 1714 tanca el relat de la segona planta, iniciat amb els primers grups humans que van poblar el nostre país, i obre el de la planta següent, que arriba fins als nostres dies. L'exposició *300 Onzes de Setembre. 1714-2014* ressegueix el fil del record i la memòria d'aquells fets: des de la guerrilla i l'exili de la postguerra de Successió fins al catalanisme polític dels segles XX i XXI, tot passant pels forjadors de la Diada, amb la Renixença del XIX. D'ençà de 1714, cada generació ha recordat i ha homenatjat la gent que aleshores va defensar les llibertats de Catalunya. Des de 1886 el poble català ha commemorat la seva Diada Nacional l'Onze de Setembre -en llibertat o en clandestinitat. I sempre ho ha fet com a ex-

pressió de la llibertat. L'exposició es complementa amb un ampli programa d'activitats acadèmiques i festives, i també de visites per a les escoles i les famílies. El Museu d'Història de Catalunya ha dotat també de formats digital i itinerant l'exposició *Catalunya i la Guerra de Successió*, que va produir el 2007. Aquesta exposició recorre durant el 2014 alguns dels principals museus del país, i també es pot consultar a través dels webs del MHC i del Tricentenari. A més, juntament amb la Universitat Pompeu Fabra, organitza el Congrés Internacional "Els tractats d'Utrecht: Clars i foscos de la Pau. La resistència dels catalans", que se celebrarà a Barcelona i Cardona l'abril de 2014. I va impulsar la Ruta 1714, que aplega cinquanta espais i monuments del pa-

ís. La recent cessió de l'escultura de Rafael Casanova, obra de Rossend Nobas, que va servir de prototipus per a la realització del seu conegut monument, augura altres pròximes aportacions a la nostra col·lecció.

Perejaume
Artista

Perejaume Mareperlers i ovaladors. Barroc/Avantguarda

Aquesta exposició és un projecte específic per al Museu Nacional d'Art de Catalunya, centrat en una reflexió al voltant de les connexions entre la tradició artística i l'avantguarda en l'art català. Una proposta que vol oferir una mirada transversal sobre la creació artística catalana i la idea d'un possible fil conductor que la fa reconeixible al llarg dels segles. Moltes vegades m'he demanat pel gran nombre de formes més o menys ovalades que hi arriba a haver en la creació catalana del segle XX. D'ovals i ovalaments, només en l'obra d'Antoni Gaudí, ja en podríem fer una bona ollada. Però la forma es perpetua tant o més viva i bonyeguda quan mirem les creacions de Joaquim Mir, de Joan Miró, de Josep Maria Jujol, de Salva-

dor Dalí, d'Antoni Tàpies. Aleshores podem pensar que aquests ovalls pertanyen a una comunitat d'imaginació [...]. [...] L'oval és una forma cosmològica, i alhora, la forma cranial de les cavitats oculars, i també, una deformació ajaguda i tubercular -més de nou que d'ametlla- de la màndorla romànica. A partir d'aquesta figura essencialment barroca i, doncs, que es planta com una llavor en la Catalunya rural i allocada dels segles XVI, XVII i XVIII, ens proposem tant de descobrir com de generar una carena de lligams que ens duïgui de camí fins a l'obra de mareperlers i ovaladors extraordinaris com Josep Maria Jujol, Joan Miró o Antoni Tàpies, entre d'altres. [...] Solidaritat temporal. Ebrietat de la memòria. Cadàvers i llavors

d'obres sebolles les unes en les altres, esberlant-se les unes en les altres. Hi ha centenars d'indis de d'aquesta mirada fonda i pròxima alhora, d'aquesta pertinença obscura i estranyesa obscura en què, allò que les obres fan perdurar a través d'allò que innoven, revela una gran familiaritat, una gran immediatesa de les obres amb el fons. [...] Ajustades així les coses, i ajustades així, l'avantguarda, en la seqüència temporal, passa a actuar com una restauració, com si quedés estranyament incorporada al relat dels orígens.

(Fragments de Mareperlers i ovaladors, edició d'Enciclopèdia Catalana-Edicions 62, publicació en curs.)

Érem.Som.Serem

LES VEUS DEL TRICENTENARI

Francesc Miralpeix Vilamala
Professor d'Història de l'Art de la Universitat de Girona

Una exposició, cinc seus: 'El pintor Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755)'

En el marc dels actes commemoratius del tres-cents aniversari de la Guerra de Successió, el Museu d'Art de Girona, el Museu de Mataró, el Museu-Arxiu de Santa

Maria de Mataró, el Museu de Lleida Diocesà i Comarcal i el Museu Nacional d'Art de Catalunya, en col·laboració amb el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la comissió dels actes commemoratius del Tricentenari, han impulsat la celebració simultània arreu del territori català de cinc exposicions dedicades al pintor Antoni Viladomat i Manalt (1678-1755). Aquesta excepcional iniciativa de col·laboració entre diferents museus i institucions del nostre país, que es complementa amb l'edició d'una extensa monografia amb el primer catàleg crític complet de l'obra d'Antoni Viladomat, permetrà posar a l'abast del gran públic una amplíssima selecció de pintures i dibuixos d'un dels artistes més rellevants del període. Cada mostra posarà l'accent en un aspecte concret de la seva extensa

i heterogènia producció, de manera que totes juntes permetran emplaçar el pintor i el seu art al bell mig de la gran cruïlla artística que suposà la Guerra de Successió per a les arts del Principat. No en va, Antoni Viladomat fou qui encaminà una pràctica artística fortament arrelada en la tradició dels tallers cap a la modernitat de les acadèmies, ja fos pledejant contra el Col·legi de Pintors de Barcelona per exercir lliurement l'ofici o ensenyant l'art del dibuixant en el si del seu taller. Els visitants de les exposicions podran copsar de ben a prop l'extraordinària qualitat dels seus dibuixos, gaudir de la varietat temàtica dels diferents gèneres artístics que conreà -tan dispars i exigents com el bodegó, el retrat o la pintura d'històries- i resseguir la memòria i el reconeixement que la societat catalana li ha dedicat ininterrompudament al llarg de 300 anys.

Núria Betriu
Directora del Programa Catalunya Emprèn

Idees, projectes i persones que mouen Catalunya

El programa Catalunya Emprèn s'adhereix a la commemoració nacional del Tricentenari de la Guerra de Successió organitzant una exposició que vol mostrar les idees, els projectes i les persones que mouen Catalunya avui. El caràcter emprenedor ha identificat històricament el desenvolupament del país, com ho demostra

el dinamisme econòmic i social de la Catalunya moderna de fa tres-cents anys o la industrialització contemporània, al costat dels grans moviments culturals del nou-cents. Avui, aquesta capacitat d'iniciativa empresarial i social se segueix reflectint en les persones que impulsen la Catalunya actual, des de l'enginy, l'esforç, la imaginació, la creativitat, la innovació i l'excel·lència, etc. Valors i actituds que representen la manera de ser d'un país i que ens permeten confiar, des de l'autoestima i l'optimisme, en la Catalunya que es projecta cap a un futur d'oportunitats. Aquesta exposició vol ser el reflex d'aquests nous testimonis de la vitalitat de la societat catalana i, alhora, vol fer un reconeixement a la cultura emprenedora del nostre país. Avui, com fa tres-cents anys, tenim les persones, les idees i els projectes per moure Catalunya.

Laura Borràs
Directora de la Institució
de les Lletres Catalanes

Sant Jordi 2014: una diada internacional

La diada de Sant Jordi a Catalunya és una festa singular de valors universals que forma part de la cartografia emocional de la nostra identitat. Aquesta celebració, consolidada des del punt de vista ciutadà, fa uns anys que ha començat també a cridar l'atenció de la comunitat internacional (coincident amb la celebració del Dia Internacional del Llibre), i ha esdevingut un element d'atracció per a turistes i ciutadans d'arreu del món. La festa se celebra actualment en llocs com Tòquio, Nova York o Londres.

“El Tricentenari incidirà en la dimensió internacional de Sant Jordi”

En aquest context, la programació del Tricentenari es vol fer participatiu de la celebració. El 23 d'abril de 2014, volem celebrar un Sant Jordi especial. El caràcter festiu i participatiu de la celebració, juntament amb el fet que els seus elements centrals són símbols de caràcter universal, fan que Sant Jordi com a celebració dels llibres i les roses sigui una festivitat exportable i molt ben acollida arreu del món. El Tricentenari incidirà en la dimensió internacional de Sant Jordi. Per fer-ho es comparà amb la complicitat d'uns prescriptors culturals de primer ordre, els ciutadans de Catalunya, que tindran a la seva disposició un web creat especialment per a l'ocasió des d'on podran compartir amb amics, familiars i coneguts d'arreu del món una petita mostra de la identitat i la cultura catalanes en forma de continguts digitals.

La Institució de les Lletres Catalanes crearà un espai al seu portal www.lletrescatalanes.cat dedicat a la diada de Sant Jordi 2014, que oferirà la possibilitat de compartir textos i roses virtuals per projectar la diada al món, proposant també un Doodle dedicat a la festa de la literatura i dels enamorats, dels llibres i les roses. La diada de Sant Jordi es contextualitza en el marc de la commemoració del Tricentenari com una oportunitat per comunicar la cultura catalana al món, en un context participatiu i festiu, en què es busca la complicitat dels ciutadans i ciutadanes com a ambaixadors i prescriptors de la cultura.

Gregorio Luri
Filòsof i pedagog

Pensem el país des de les biblioteques: acció paral·lela

Aquest és un projecte de celebració joiosa del que som... quan gosem situar-nos a l'altura de les nostres possibilitats més altes. Tenim el convenciment que el millor del poble català no es troba en la nàusea (en el rebuig més o menys agre del que no ens agrada), sinó en l'apetit (en la voluntat serena de ser el millor que poden arribar a ser, sense complexos i sense estridències innecessàries). Una cultura està viva mentre el millor d'ella mateixa convoca la joia col·lectiva. Però la vida d'una cultura és sempre fràgil. Per això cal oferir-la com si fos nova a cada generació. L'activitat *Pensem el país des de les biblioteques* es desenvoluparà de forma paral·lela en 25 biblioteques molt diferents de Catalunya distribuïdes per tota la geografia. Des de cadascuna d'elles dirigirem a la ciutadania aquestes preguntes: “Què hi ha a la nostra comunitat que ens faci sentir legítimament orgullosos? Quina aportació podem fer a Catalunya des del nostre territori?” Les respostes es recolliran a les mateixes biblioteques, però per afavorir els debats dissenyarem un espai web que en faciliti el retorn. El març de 2014 haurem de tenir les conclusions per poder-les portar a una pu-

“Les biblioteques, lluny de ser dipòsits inerts de cultura, són fòrums vius i actius de debat”

blicació (en paper i en web) i posar-les a l'abast de la ciutadania. Si hem pensat en les biblioteques és perquè el lloc més adient per portar a terme aquest projecte és aquell on la transmissió cultural es fa efectiva, fent visibles als nostres ulls les veus del passat i les obres culturals del present. Les biblioteques, lluny de ser dipòsits inerts de cultura, són fòrums vius i actius de debat. Tant és així que no hi ha cap altre equipament cultural més utilitzat i més proper a la comunitat. Formen part del projecte Carme Fennoll, cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya; Gregorio Luri, pedagog; Toni Puig Picart, activista cultural; Adrià Pujol, antropòleg; Isabel Sucunza, periodista, i Cèlia Marín, arquitecta. El projecte es diu *Pensem el país des de les biblioteques: acció paral·lela*. L'acció paral·lela és el nostre MacGuffin. És una petita ironia que els lletraferits de ben segur que ens permetran i que vol tenir present la gran cultura europea.

Francesc Xavier Grau Vidal
Rector de la U. Rovira i Virgili

Nous escenaris d'aprenentatge des d'una visió transformadora

Catalunya té un paper destacat al món en matèria universitària i de recerca en molts àmbits de coneixement. Però, malgrat tot, el seu índex digital se situa, encara, per sota del 30% del grup de les 23 euro-regions, tal com es fa evident a l'Agenda Digital Catalana. Una societat sensible als efectes de la revolució de les tecnologies de la informació i les comunicacions i procliu a la digitalització de tots els aspectes de l'activitat humana –tant en l'àmbit privat com en el públic– ha de saber com treure profit dels avenços tecnològics en el desenvolupament educatiu.

“Reflexionarem sobre la relació entre educació i tecnologia”

És per això que des de la Universitat Rovira i Virgili (URV) organitzarem, conjuntament amb deu universitats catalanes més (UB, UAB, UPF, UdL, UdG, UIC, URL, UVic, UOC, UPC), el I Fòrum Internacional d'Educació i Tecnologia (FIET), gràcies al lideratge del grup de recerca ARGET (Applied Research Group in Education and Technology). El FIET 2014 pretén ser un primer espai de trobada en què personalitats del món educatiu reflexionin sobre el paper transformador de l'educació i la seva progressivament estreta relació amb el desenvolupament tecnològic. S'organitzarà en quatre grans eixos temàtics: l'estudi i l'anàlisi del procés educatiu, els processos d'integració i transferència de la tecnologia, l'ús responsable de la tecnologia i les relacions entre els mitjans de comunicació i l'educació. Un centenar d'especialistes de Catalunya i de la resta del món compartiran coneixements i inquietuds per generar, a Catalunya i per al món, una visió integradora de l'educació a l'escola i la cultura. I parlant d'educació i de cultura es parlarà, també, d'imaginari i d'identitat, individuals i col·lectives. Per a la URV, una universitat de referència en l'espai europeu –per la qualitat de la seva docència, l'excel·lència en la recerca i el desenvolupament i la innovació– és especialment satisfactori organitzar aquest primer Fòrum Internacional d'Educació i Tecnologia. Perquè és la nostra manera de contribuir a la millora dels processos educatius gràcies a l'ús de les TIC, des d'una perspectiva internacional a partir de la nostra identitat com a país.

www.tricentenari.cat

Aleix Planas
Director del Congrés
Internacional de Prospectiva
Fira de Barcelona

Mirant al futur

“La innovació distingeix els líders dels seguidors” (Steve Jobs)

Un Congrés de Prospectiva no és una activitat més. Significa exercir una decidida voluntat d'interrogar-se sobre el futur i, més específicament, sobre la comprensió i la integració d'un conjunt d'eines que, sense cap mena de dubte, influiran de manera decisiva a Catalunya, a Europa i al món sencer. Les grans decisions econòmiques, empresarials i tecnològiques en una societat cada cop més global i interdependent necessiten un adequat marc d'anàlisi i de reflexió. El Congrés Internacional de Prospectiva oferirà als experts i estudiosos internacionals l'oportunitat de debatre i intercanviar punts de vista amb responsables empresarials, governamentals i institucionals. El debat que planteja el Congrés de Prospectiva té una dimensió universal –no estem parlant d'altra cosa que del futur de la humanitat– i una dimensió propera: les condicions tècniques, científiques i econòmiques de la realitat futura de la societat catalana, i la voluntat d'establir línies de treball que permetin anticipar-se a la inèrcia dels processos.

“El debat que planteja el Congrés de Prospectiva té dimensió universal”

El Congrés treballarà qüestions d'una gran transcendència en l'àmbit tecnològic, relacionades amb el desenvolupament de noves aplicacions i xarxes de coneixement, una nova dimensió econòmica i industrial, com és ara el creixement de la robòtica i de la biomedicina, entre d'altres qüestions. L'aposta de Barcelona i les seves institucions pel coneixement i la seva vinculació amb l'àmbit tecnològic internacional –del qual la capitalitat mundial de la indústria de les comunicacions mòbils i el Mobile World Congress en són bona mostra– li proporciona eines per esdevenir una referència a nivell internacional. Fira de Barcelona, que s'encarrega de l'organització del Congrés, sap la importància d'avançar-se als requeriments d'un món globalitzat i competitiu. Però en un marc que apunta a la hipertecnificació, el paper de la persona i la transformació de les institucions socials i polítiques adquireixen una rellevància especial, i són aspectes sobre els quals el Congrés de Prospectiva ha de posar el focus. Ens trobem en una cruïlla que hem de saber aprofitar.

Jordi Camí
Director del Parc de
Recerca Biomèdica de
Barcelona (PRBB)

L'any de les portes obertes de la recerca científica catalana

Catalunya s'ha convertit en un dels pols més importants de recerca científica al sud d'Europa. Amb la voluntat d'apropar la ciència a tothom es posa en marxa el programa *L'any de les portes obertes a la recerca catalana*, una proposta per comprendre, gaudir, compartir i implicar-se en el bo i millor de la nostra recerca gràcies a les activitats que organitzen les universitats, els centres de recerca, els museus, les escoles i altres entitats dedicades a la divulgació científica.

“La recerca que es realitza al país produeix un coneixement primordial per al nostre futur econòmic i social”

La recerca que es realitza al país produeix un coneixement primordial per al nostre futur econòmic i social. Un futur que està molt present en la celebració del Tricentenari que vol recordar la nostra història sense perdre de vista el què som i el què podem i volem ser. Durant tot l'any 2014, aquest programa proposarà una agenda d'activitats perquè els ciutadans d'arreu de Catalunya entrin en contacte amb la tasca investigadora que es realitza al nostre país. Visites als centres de recerca, concursos de robòtica, exposicions temàtiques, xats amb investigadors, concursos online, activitats interactives i un llarg etcètera de propostes. El punt de partida serà una trobada amb els millors comunicadors digitals especialitzats en divulgació científica a la Social Media Week Barcelona 2014. L'any de les portes obertes de la recerca es clourà amb un acte que aplegarà a tots els investigadors, professors i estudiants universitaris internacionals que fan una estada a Catalunya. La web del programa posarà a l'abast de tothom una agenda detallada de les activitats programades. Propostes a l'aire lliure i arreu del país, i també per gaudir des de casa com el joc *online Personatges en joc*, dirigit a nens i nenes de 5 i 6 anys. Propostes per a grans i petits, propostes per gaudir en família o de manera individual. En definitiva, us convidem a participar en aquest projecte durant el 2014. Benvinguts a les portes obertes de la recerca científica catalana!

Érem. **Som.Serem**

Tres videojocs amb molta història

La commemoració es traslladarà també als jocs virtuals a través de tres propostes per a infants, per a aficionats més experts i estudiants interessats en la creació de videojocs

PER ALS MÉS PETITS...

'El Triquet del Supercity', el videojoc del Club Super3

Amb aquest videojoc els nens i nenes faran un viatge al passat, a la Catalunya del 1714, i podran descobrir com es vivia a l'època, superant proves d'orientació, de perícia i de coneixement. Aquest videojoc, de nova creació, traslladarà l'acció del joc a un entorn desconegut per als infants i que els oferirà la possibilitat d'interactuar amb personatges, objectes i espais de l'època. L'acció central es combinarà amb una sèrie de minijocs relacionats amb els trets característics de la manera de viu-

re dels catalans al segle XVIII, com ara els jocs tradicionals, la manera de vestir o els àpats, entre d'altres.

PER ALS ALUMNES DE PRIMÀRIA...

'Personatges en joc': Francesc de Castellví

Aquest 2014 Francesc de Castellví serà el protagonista del *Personatges en joc*, col·lecció de materials educatius multimèdia (videojocs) elaborats per la Generalitat de Catalunya i la Universitat Politècnica de Catalunya. Aquest videojoc permetrà donar a conèixer entre els alumnes de primària la figura de Castellví, autor d'una de les obres que

s'han convertit en una font fonamental per conèixer la Guerra de Successió.

PER ALS MÉS EXPERTS...

Premi per la creació d'un videojoc del Tricentenari

Els alumnes d'estudis superiors de disseny, creació i programació de videojocs o aplicacions multimèdia podran participar en aquest premi, dotat amb 6.000 euros, per a la creació i producció d'un videojoc relacionat amb el Tricentenari. Aquest guardó reconeixerà l'originalitat de les propostes, els valors lúdics i pedagògics, així com l'encert a l'hora d'adequar-se a tots els públics.

El Tricentenari més històric i el més modern, amb les revistes en català

Al llarg de tot l'any 2014 el Tricentenari arribarà també als quioscos de la mà de dues de les principals capçaleres en català: *Sàpiens* i *Time Out*. Cadascuna amb el seu estil característic, prendran la commemoració com a punt de partida per tractar diferents aspectes i descobrir als seus lectors els racons més amagats d'aquest Tricentenari.

A *Sàpiens*, la revista d'història en català líder del mercat, cada mes s'aprofundirà en un aspecte nou de la Guerra de Successió i la Catalunya de l'època. *Sàpiens* demostrarà que encara queda molt per descobrir sobre el nostre passat. Mensualment, recuperarà històries d'arreu del país que han quedat a l'ombra de la potència i el simbolisme de l'episodi del setge de Barcelona. Amb el seu to divulgatiu i, alhora, rigorós tractarà des de la passió pel joc dels catalans de l'època o el

setge de Castellciutat fins al paper de les dones durant el 1714 –tema del reportatge del proper mes de gener–.

D'altra banda, *Time Out*, el magazín internacional de referència (*The world's living guide*), multiplicarà les possibilitats per gaudir de les activitats del programa commemoratiu. Amb un espai permanent en el seu web dedicat en exclusiva al Tricentenari, descobrirà tota l'oferta lúdica i cultural per acompanyar les principals actuacions commemoratives. L'agenda més desenfadada de tot el quiosc també se suma a la commemoració, a partir de la qual, descobrirà als seus lectors llocs, tendències i esdeveniments ineludibles per viure el Tricentenari des de la modernitat i amb una voluntat clarament lúdica.

Aquest 2014, els amants de la història i els més inquiets estan d'enhorabona.

El Tricentenari emprèn el vol a les escoles catalanes

La commemoració serà present a les escoles i centres de formació a partir d'activitats, propostes i recursos pedagògics adreçats al conjunt de la comunitat educativa. Mestres, alumnes, pares i mares podran formar part d'aquestes actuacions que permetran entendre els fets del 1714 i comprendre així el sentit d'aquesta commemoració. L'eix d'Ensenyament inclou diverses actuacions que s'esdevindran al llarg de tot el 2014, entre les quals destaquen:

'CONSTRUÏM UN MOSAIC COL·LECTIU DE PARAULES'

DATA. Setmana de Sant Jordi
LLOC. Centres escolars de Catalunya

(Dia Internacional de la Dansa)

DATA. 29 d'abril
LLOC. Centres d'ensenyament de dansa

CONVERSA PEDAGÒGICA: "ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES D'APROXIMACIÓ ALS FETS DE 1714"

DATA. 16 de gener de 18.00 a 19.30 h
LLOC. Sala de Plens del Departament d'Ensenyament

JORNADA D'ART I DISSENY: "DE L'ESCOLA A L'EMPRESA PER A LA COMMEMORACIÓ DEL TRICENTENARI (1714-2014)"

DATA. 20 de març
LLOC. Escoles d'art i disseny de Catalunya

XX TROBADA DE CORALS D'EDUCACIÓ SECUNDÀRIA

DATA. Abril i maig de 2014
LLOC. Barcelona (L'Auditori), St. Cugat, Figueres, Granollers, Tortosa-Tarragona i Lleida (Seu), entre d'altres

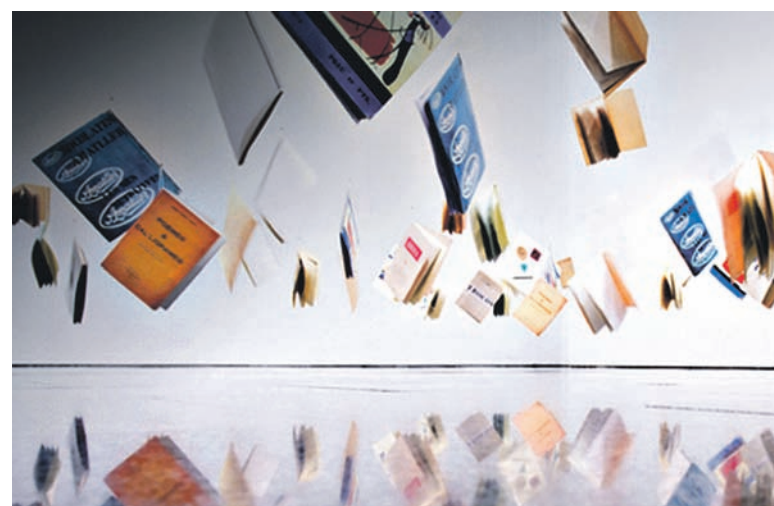
JORNADA PEDAGÒGICA: "CATALUNYA I ELS FETS DE 1714"

DATA. 16 de maig

JORNADA DE LLIBERTATS I DRETS HUMANS A LES ESCOLES

DATA. 10 de desembre de 2014 (Dia Internacional dels Drets Humans)
LLOC. Escoles d'arreu de Catalunya

DANSA POPULAR DE PRINCIPIS DEL SEGLE XVIII

1714 a la xarxa

www.xtec.cat/web/centres/celebracions/2013/1714

'El cas dels catalans', edició 2014

El cas dels catalans era el nom amb què es referien les cancelleries europees als debats sobre Catalunya pels volts de l'any 1714. Tres-cents anys després, la commemoració del Tricentenari projectarà de nou Catalunya al món. Aquest cop, però, mostrant tot allò que hem aportat i podem seguir aportant-hi com a país, de manera que es convertirà el Tricentenari en el millor aparador possible. Berlín, Londres, Brussel·les, París, Estrasburg, Viena, Nova York i Washington també viuran la commemoració a través d'exposicions, trobades, conferències i mostres culturals artístiques i gastronòmiques amb segell català. Un programa internacional que contribuirà a reforçar el renom i l'excel·lència que han dut els nostres creadors i emprenedors a convertir-se en referents arreu en múltiples disciplines.

www.tricentenari.cat

BARCELONA, CAPITAL

Els actes a Barcelona, vaixell insígnia del Tricentenari

J.B.

Després de més d'un any de setge i resistència, la ciutat de Barcelona va capitular en el que seria el capítol final de la Guerra de Successió. La rellevància de Barcelona aleshores i avui com a metròpoli global fa que s'hi concentrin alguns dels actes commemoratius més importants, impulsats per diverses institucions i per la societat civil, que la converteixen en el vaixell insígnia del Tricentenari. Probablement serà el marc d'una Diada que es preveu històrica però de la qual, fins ara, s'han revelat detalls amb comptagotes. Però el que és segur és que és el lloc més adequat per fer visible la divisa del Tricentenari, aquest fil que uneix passat, present i futur.

Tres segles després del 1714, l'Ajuntament de la capital, conscient de la importància de Barcelona, rescata la memòria d'aquells fets per explicar-los al conjunt de la ciutadania a través d'un extens programa d'actes. Demostrant que la reflexió i el rigor històric poden anar de bracet de la divulgació i l'accés al gran públic, la commemoració –comissariada per Toni Soler– convida barcelonins i visitants a redescobrir la ciutat amb ulls del segle XVIII, entendre la dimensió dels fets i posar-los en relació amb la realitat present i les expectatives de futur. Per comprovar-ho, només cal anar fins al Born Centre Cultural –un equipament magnífic que el país heretarà més enllà del 2014–, que acull bona part de les activitats que es fan a la ciutat adreçades a tot tipus de públics, com les recents Setmana de Novel·la Històrica o el cicle *Born Humor*. O haver tingut l'oportunitat de gaudir de l'espectacle d'Oriol Broggi Casanova en directe, que escenificava als centres cívics de la ciutat en forma de roda de premsa un viatge en el temps del conseller en cap de la Barcelona del 1714 fins a la del 2013.

Durant el 2014 l'Ajuntament de Barcelona ha programat un conjunt d'iniciatives i propostes en museus, centres cívics i espais diversos de tots els districtes de la ciutat. Al Museu d'Història de Barcelona se'ns convida a entendre com era el món el 1714 a través de l'exposició inaugurada recentment, *El món del 1714*. I al Born CC, mentre duri la commemoració

“
La capital de Catalunya,
d'escenari decisiu de la Guerra de Successió a centre neuràlgic de la commemoració”

“
El Born Centre Cultural serà un llegat magnífic per al país més enllà del 2014”

s'hi pot visitar l'exposició permanent de la Barcelona del 1700 i la mostra dedicada al setge del 1714. Aquestes se sumen a d'altres amb més recorregut però que encara estan obertes al públic, com ara les exposicions *Arxius 1714: Després d'Utrecht. Una Barcelona sentenciada, 1713-1714*, a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, o *Santa Maria del Pi 1714, una comunitat assetjada, a la Basílica de Santa Maria del Pi*.

Però el Tricentenari omplirà també els carrers de Barcelona. A partir del 15 de maig i fins al setembre esdevindran l'escenari d'un proposta excepcional en què participen totes les escoles d'arquitectura de la ciutat, que sorprendran els vianants amb set instal·lacions efímeres que constitueixen el projecte *Re-set*, dirigit per Benedetta Tagliabue i Àlex Ollé. A partir del juny es podrà veure *Viure Lliure*,

un mosaic mural de grans dimensions del fotògraf Joan Fontcoba fet a partir de milers de fotografies enviades pels ciutadans i que quedarà com a llegat per a la ciutat un cop acabada la commemoració. I si teniu un telèfon intel·ligent a mà, al passeig de Lluís Companys encara sou a temps de descobrir com era la ciutat el 1700 amb el Mapa Tricentenari BCN.

Per saber-ne més:

Tota la informació sobre la commemoració de l'Ajuntament de Barcelona i el seu programa d'actes, al web bcn.cat/tricentenari
Tots els detalls sobre el nou Born Centre Cultural i la seva agenda d'activitats, al web elborncentrecultural.bcn.cat

El XXXè Premi Ferran Soldevila, dedicat a la Guerra de Successió

En l'any de la commemoració, el Premi Ferran Soldevila reconeixrà amb 8.000 euros el millor estudi històric sobre la Guerra de Successió. En l'edició d'aquest 2014, el prestigiós guardó valorarà especialment aquells treballs que aportin una perspectiva inèdita sobre aquest període, així com la qualitat divulgativa dels textos. Aquesta convocatòria extraordinària compta amb el suport i la col·laboració del Museu d'Història de Catalunya, de Publicacions de la Universitat de València, de la Fundació Lluís Carulla i del Comissariat del Tricentenari de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

Els esports, a la línia de sortida de la commemoració

El Campus Esportiu del Tricentenari es convertirà en el punt de trobada d'esportistes, federacions, entitats, clubs esportius i afeccionats d'arreu del país. L'esport base té un paper cabdal en la formació dels esportistes catalans i en el marc del Campus es pretén posar en relleu i reconèixer la tasca que es realitza arreu del país. El 2014 ens espera una temporada apassionant!

VOLTA CICLISTA A CATALUNYA

DATA. Del 24 al 30 de març

RAL-LI COSTA BRAVA HISTÒRICS

DATA. Del 10 al 13 d'Abril
LLOC. Lloret de Mar

RUTA DEL TRICENTENARI

DATA. Durant tot el 2014
LLOC. Diverses poblacions

RUTA 1714

Reviu la nostra història amb els cinc sentits

Itineraris culturals i gastronòmics
pels escenaris de la Guerra de Successió

RUTA 1714

Barcelona
Cardona
Cervera
Lleida
Mojà
Els Prats de Rei
Sant Boi de Llobregat
La Seu d'Urgell
Talamanca
Vic - Santa Eulàlia
de Riuprimer

VILES CREMADES

Arbúcies
Caldes de Montbui
Castellterçol
Esparreguera
Espinelves
Manresa
Monistrol de Montserrat
Oristà
Peramola
La Pobla de Claramunt
Prats de Lluçanès
Sallent
Sant Feliu Sasserra
Sant Hipòlit de Voltregà
Sant Martí Sarroca
Sant Quintí de Mediona
Teià
Terrassa
Torelló
Viladrau
Vilassar de Dalt

ESPAIS 1714

Alella
Almenar
Bonestarré
Capçanes
Castellbell i el Vilar
Girona
Hostalric
Lleida
Les Masies de Roda
Mataró
Montblanc
Oliana
Perafita
El Poal
Poblet
Puigcerdà (i Montlluís)
Riudoms
Roses
Sant Hilari Sacalm
Sort
Tarragona
Torredembarra
Tortosa